

A Fővárosi Törvényszék a Várnai és Társa Ügyvédi Iroda (1037 Budapest, Montevideo u. 10., ügyintéző: dr. M A ügyvéd) valamint dr. E M jogtanácsos által képviselt Telenor Magyarország Zrt. (2045 Törökbálint, Pannon út 1.) felperesnek a dr. Hargita Árpád irodavezető által képviselt Gazdasági Versenyhivatal (1054 Budapest, Alkotmány u 5., hivatkozási szám: Vj/036-34/2012.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. évi szeptember hó 13. napján kelt 5.K.31.065/2013/11. számú ítélete ellen a felperes által 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2014. évi április hó 30. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest arra, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (azaz ötvenezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak – az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására – 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes a 2013. február 20. napján kelt határozatában megállapította, hogy a felperes a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 7.§ (1) bekezdésére figyelemmel az Fttv. 3.§ (1) bekezdésébe ütköző, a fogyasztók megtévesztésére alkalmas kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor a 2011. augusztus 23. és december 5. közötti időszakban honlapján, valamint az általa alkalmazott online bannerek-ben, elektronikus DM levélben, az automatikus hangbemondásos ügyfélszolgálat által nyújtott tájékoztatásban (IVR) és szórólapon, illetve a 2012. április 3. és 2012. július 2. közötti időszakban alkalmazott nyomtatott sajtóbeli hirdetésben, szórólapon, beltéri és kültéri kommunikációs eszközökön a Hipernet tarifacsomagok esetében ígért 5 napos visszavételi garanciával összefüggésben elmulasztotta a fogyasztókat arról tájékoztatni, hogy ha a fogyasztó él az 5 napos visszavételi garanciával, akkor nem kapja vissza a szerződés megkötésekor előre kifizetett

havidíjat, illetve havidíj részletet. Indokolása szerint az 5 napos visszavételi garancia közlés a jogi ismeretekkel nem bíró fogyasztó értelmezése szerint olyan lehetőséget jelent, amelynek révén az eredeti, szerződéskötés előtti állapot állhat helyre (különösebb indokolás nélkül is vissza lehet adni a modemet 5 napon belül, amit vissza is vesznek és ezzel megszűnik a szerződés), amely magában foglalja a fogyasztó által – esetlegesen előre – teljesített díjak felperes részéről történő visszafizetését is. A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezései alapján a jogsértés megállapításán túl nem látta szükségesnek a magatartás további folytatásának megtiltását, és nem tartotta indokoltnak bírság kiszabását sem.

A felperes a keresetében jogsértés hiányában az alperesi határozat megváltoztatását kérte. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§-ára hivatkozva sérelmezte, hogy az alperes teljes körűen nem tárta fel a perbeli magatartással érintett fogyasztói kört. Kifejtett álláspontja szerint az alperesnek reprezentatív közvélemény-kutatást kellett volna végeznie. Előadta, hogy a kifogásolt kereskedelmi gyakorlata olyan ajánlathoz kapcsolódott, amely a fogyasztók számára a megszokottnál előnyösebb feltételeket teremtett, visszavételi garanciát biztosított olyan esetekben is, amelyekre a vállalkozás egyébként nem lenne köteles. A „visszavételi garancia” szerinte egyetlen üzenetet hordoz, nevezetesen a több évre szóló elköteleződés alóli mentesülést. Nem tartotta helytállónak azon alperesi megállapítást sem, hogy a modemre vonatkozó adásvételi szerződés, illetve az előfizetői szerződés a fogyasztói tudatban ne válna ketté, mivel a fogyasztó tisztában van azzal, hogy a jogüggyellett egyrészt tulajdonjogot szerez a megvásárolt eszköz felett, másrészt jogosultságot nyer a szolgáltatás igénybevételére. Utalt arra is, hogy jogi kötelezettsége ellenére a későbbi reklámanyagaiban feltűntetésre került, hogy a szerződéskötéskor befizetett havidíj nem kerül visszatérítésre.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartása mellett a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Az alperes határozatát a Ket. 50.§-ában foglalt követelményeket kielégítőnek találta, mivel az alperes a tényállást a szükséges körben felderítette, a beszerzett bizonyítékokat okszerűen értékelte és indoklási kötelezettségének is eleget tett. Az Fttv. irányadó rendelkezései alapján kiemelte, hogy a kereskedelmi gyakorlattal szemben támasztott egyik fő versenyjogi követelmény, hogy az igaz, valós, pontos és tisztességes legyen. A fogyasztótól is elvárható, hogy döntése során, annak érdekében ésszerű mértékű információkeresést folytasson a szerződéskötés előtt, ez ugyanakkor nem jelentheti a tájékozódás kötelezettségének áthárítását a fogyasztóra. Indokai szerint a reklám formájában megjelenő kommunikációtól kétségtelenül nem várható el a teljes körű termékleírás, azonban bizonyos információk kiemelése – a terjedelmi korlátokra figyelemmel – szükségszerű. A felperes szabadon dönthet arról, hogy reklámjában megjeleníti-e a terméke valamely lényeges tulajdonságát, ha azonban bármiféle tényközlésbe bocsátkozik, a kommunikációnak a fogyasztói döntést megalapozó lényeges információkat valóság-hű módon kell tartalmaznia. Álláspontja szerint a perbeli esetben vizsgált reklámüzenetek a fogyasztók megtévesztésére objektíve alkalmasak voltak, mivel hiányosságuk kellő alapot adhatott arra, hogy az átlagfogyasztóban téves képzetek alakuljanak ki a Hipernet tarifacsomagok esetében ígért 5 napos visszavételi garanciával

összefüggésben. Miközben ugyanis a felperes ellenértéket kért az általa nyújtott szolgáltatásért, ennek tényéről, illetve összegéről nem nyújtott teljes körű tájékoztatást. Nem tájékoztatta a fogyasztókat arról, hogy 990 forintot előre kell kifizetni, és ez a visszavételi garancia keretében nem jár vissza (pl. akkor sem, ha a fogyasztó nem is tudja kipróbálni a szolgáltatást). A visszavételi garancia üzenete azt sugallta a bizonytalan fogyasztóknak, hogy kockázattól és költségektől mentesen kipróbálhatják a szolgáltatást, miközben a fogyasztók egy része ténylegesen csak ellenérték fejében próbálhatta ki a szolgáltatást. A felperes kereseti érvelésével összefüggésben kiemelte, hogy a visszavételi garancia olyan fogyasztóbarát lehetőség, amely segítheti a tényleges, hosszú távú elköteleződéssel járó fogyasztói döntést, valamint azzal is egyetértett, hogy a fogyasztók egy része vissza is élhetett ezzel a lehetőséggel és így többletköltséget okozott a felperesnek. Álláspontja szerint az alperes helyesen mutatott rá arra, hogy a „visszavételi garancia” pozitív tartalmú üzenetet közvetít a fogyasztók felé, domináns eleme a kockázatmentesség, amely a több éves elköteleződés alóli mentesülést, de az eszközvásárlás alóli mentesülést is jelenti. A felperes részéről a fogyasztók igaz, valós és pontos tájékoztatása elmaradt, figyelemmel arra, hogy a „visszavételi garancia” kifejezés az ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmeccsel és körültekintéssel eljáró fogyasztót alapul véve, a szavak köznapi értelemben vett jelentését vizsgálva azt a jelentéstartalmat hordozta, hogy amennyiben a fogyasztó nem elégedett, akkor kvázi „elállhat” a szerződéstől, melynek következtében az „eredeti állapot helyreállítására” kerül sor, vagyis teljes körű elszámolás eredményeként olyan helyzetbe kerül, mintha az adott szerződést eleve meg sem kötötte volna. A „visszavétel” szó nyelvtani értelme egyértelműen utal a fogyasztó nézőpontjából a kifizetett ellenérték visszatérítésére. Utalt arra is, hogy az alperes helyesen mutatott rá arra is, hogy a reklámkampány célja a bizonytalanok meggyőzése (a kipróbálás előnyös feltételek melletti biztosítása) volt, ezért nem vonható le megalapozott következtetés arra nézve, hogy a fogyasztói tudatban a modemre vonatkozó adásvételi szerződés, illetve az előfizetői szerződés kettévált volna. Kiemelte, hogy a hűségnyilatkozat mindkét ügyletre kiterjedt, mindkét tekintetben kedvezményt (0 forintos modem, akciós havidíj) biztosított, mivel a szerződéskötés egyszerre történt, az ellenszolgáltatás folyamata sem vált el. A felperes nem mutatott be olyan okszerűen megalapozott fogyasztói értelmezési lehetőséget, amely szerint az átlagos, elvárható körültekintéssel eljáró racionális fogyasztó ne kezelné egységesen a két szerződést és ekként a szerződések felbontását, és ne értené mindkét ügyletre vonatkozóan a visszavételi garanciát. A kifejtettek szerint a visszavételi garancia alatt – további (az alperes által hiányolt) tájékoztatás hiányában – éppen azt is érthették a fogyasztók, hogy a már kifizetett pénzösszeget is maradéktalanul visszakapják. Amennyiben a felperes nem ilyen tartalommal kívánt visszavételi garanciát vállalni, akkor éppen erről kellett volna versenyjogszerűen tájékoztatnia a fogyasztókat. A kiegészítő szöveggel összefüggésben rámutatott arra, hogy annak formai és tartalmi értelemben is kapcsolódnia kell ahhoz az információhoz, amit kiegészíteni vagy egyéb módon módosítani hivatott: a fogyasztó számára az üzenet értelmezéséhez nem elég, hogy el tudja olvasni alaposabban az egyes információkat, de az egyes részinformációk közötti tartalmi összefüggéseket is érzékelnie kell. A perbeli esetben az egyes közlések egésze alapján nem volt egyértelműen felismerhető a fogyasztó számára a két információ (a visszavételi garancia és a kötelező módon kifizetett kedvezményes havidíj elvesztése) kapcsolata.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet kereseti kérelmének megfelelő megváltoztatását kérte. Másodlagos kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására irányult. Változatlanul azzal érvelt, hogy az alperes a Ket. 50.§-ában foglaltaknak nem tett eleget. Kifejtett álláspontja szerint sem az alperes, sem az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, miként különül el a fogyasztói tudatban a materiális javakhoz és a szolgáltatásokhoz kapcsolódó visszavételi garancia jelentése. Vitatta az alperes álláspontját, amely szerint a fogyasztóknak nem kellene tisztában lenniük azzal, hogy az igénybe vett szolgáltatás ellenértékét visszavétel esetén a felperes nem téríti meg, mivel mindenkinek az az érdeke, hogy a jogokkal, illetve kötelezettségekkel tisztában legyen. Továbbra is hangsúlyozta, hogy a „visszavételi garancia” szóösszetétel egyetlen üzenetet hordoz, nevezetesen a több évre szóló elköteleződés alóli mentesülést. A fogyasztói tudatban az olcsóság mint szempont kifejezetten nem jelenik meg, vagyis nem azért döntenek az ajánlat mellett, mert az olcsó, hanem azért, mert az még nem jelent elköteleződést a számukra.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése nem alapos

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253.§ (3) bekezdése szerint eljárva, a felperesi fellebbezés és az alperesi ellenkérelem korlátai között bírálta felül. Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróságnak a Pp. 206.§-ában foglaltaknak megfelelő, a rendelkezésre álló peradatokból levont jogi következtetései minden tekintetben helytállóak és okszerűek; döntésével és annak indokolásával a másodfokú bíróság egyetértett. A felperes fellebbezésében lényegében az elsőfokú eljárásban már előadottakat ismételte meg és az elsőfokú bíróság részéről teljes körűen értékelteken túl nem adott elő semmilyen olyan új tény, körülményt, továbbá olyan javára értékelhető okfejtést, ami az elsőfokú bíróság minden tekintetben jogszerű ítéletének a megváltoztatásával, avagy hatályon kívül helyezésével a fellebbezése kedvező elbírálását eredményezte volna.

Az elsőfokú bíróság a döntése alapjául szolgáló tényállást helyesen rögzítette, a jogsértés körében a kereseti kérelem érvrendszerére mentén eljárva a sérelmezett kereskedelmi gyakorlat jogsértő elemeinek összevetését elvégezte, és az e körben tett megállapításai okszerűek voltak; a vitatott anyagi jogszabályokkal összefüggésben pedig részletesen és kimerítően kifejtette jogi álláspontját. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak a jogsértés körében tett azon végkövetkeztetésével, hogy a felperes tisztességtelen kereskedelmi gyakorlata alkalmas volt a fogyasztók üzleti döntéseinek jogsértő módon való befolyásolására.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254.§ (3) bekezdése alapján, helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

A fellebbezésben foglaltakra utalással emeli ki a másodfokú bíróság, hogy a reklámok a hírközlési szolgáltatások értékesítésében lényeges információs csatornaként működnek, ezt a

szolgáltatók intenzív reklámkampányai az érintett piacon (amely a mobilinternet szolgáltatásban jelenleg háromszereplős) egyértelműen visszaigazolják.

A másodfokú bíróság a hasonló tárgyú jogsértések elbírálása során hozott bírósági döntésekre figyelemmel jelen perben is hangsúlyozza, hogy a fogyasztók felé irányuló tájékoztatást úgy kell közvetíteni, hogy az egyértelmű, követhető és értelmezhető legyen, azaz az adott reklámnak (kereskedelmi gyakorlatnak) minden körülmények között tisztességesnek kell lennie. Versenyjogilag nem tilos az akciók hirdetése, az ezekről való tájékoztatás, azonban követelmény, hogy a terjedelmi korláttól függetlenül pontos képet nyújtsanak a népszerűsíteni kívánt kereskedelmi ajánlat tartalmáról. Amennyiben a reklámozó bármiféle tényközlésbe bocsátkozik, akkor tájékoztatásának a fogyasztói döntést megalapozó lényeges információkat valóságos módon kell tartalmaznia. A reklám akkor felel meg a hiteles és pontos tájékoztatás követelményének, ha abból megismerhető a konstrukció egyedisége.

A felperesi kereskedelmi gyakorlat címzettjei az átlagos fogyasztók voltak, ezért alapvetően elvárható követelmény az őket érintő tájékoztatástól, hogy abban a szolgáltatás értelmezéséhez elengedhetetlen adatok közlése teljes körűen megtörténjen, amely követelménynek a vizsgált kereskedelmi gyakorlat kétség kívül nem felelt meg. A felperes a Pp. 164.§ (1) bekezdésében írtaknak megfelelően nem tudta igazolni, hogy az általa nyújtott tájékoztatási gyakorlat alkalmas volt arra, hogy a fogyasztók megtévesztése ne valósuljon meg. A kereskedelmi gyakorlat megítélése során nem a kommunikációs eszközök összességét, az azokban megjelenő részinformációk összességét kell figyelembe venni, hanem a konkrét ügylettel kapcsolatban hozandó döntésre vonatkozó tájékoztatás megfelelőségét, mivel a fogyasztó ezekkel kerül közvetlen kapcsolatba. Az alperes a fogyasztóknak adott nem megfelelő, hiányos, félreérthető és pontatlan tájékoztatást együttesen értékelte versenyjogsértőnek. A jogsértés megállapíthatóságánál irreleváns, hogy az ésszerűen eljáró fogyasztóknak esetlegesen utóbb módjában állt a teljes körű tájékoztatás megszerzése, mert a jogsértés a jogsértő információ közreadásával befejeződött. Amennyiben a fogyasztóban a kereskedelmi kommunikációval, illetve annak lényeges tulajdonságaival kapcsolatban téves képzet alakul ki, a jogsértés megállapítható.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes az adott ügyben elsiklik a jogsértés lényege felett, azaz hogy lényeges információkat hallgatott el tájékoztatása során, ezért teljesen irreleváns azon körülmény vizsgálata, hogy a fogyasztó tudatában hogyan különül el a materiális javakhoz és a szolgáltatásokhoz kapcsolódó visszavételi garancia jelentése. Az átlagfogyasztónak minden külön elemzés nélkül kell tudnia megérteni az adott információ tartalmát, a reklámozott konstrukció egyediségét, és a tudatában nem kell, hogy elkülönüljön a felperes által megkívánt - egyébként a kereskedelmi gyakorlat megítélésénél nem lényeges - vizsgálat, amelynek elmaradása az alperesen sem kérhető számon. A törvényszék megítélése szerint az ésszerűen eljáró fogyasztónak a visszavételi garancia kapcsán nem kellett kételkednie az adott reklám tartalmában, nevezetesen tudnia, hogy a szolgáltatás díja nem jár vissza.

A fentiekre tekintettel nem osztotta a másodfokú bíróság a felperesnek a „visszavételi

garanciával” összefüggésben kifejtett és a fellebbezési eljárás során is fenntartott álláspontját. Egyetértett ugyanakkor az alperessel, hogy a fogyasztók a visszavételi garanciát az elállási joghoz hasonlítják, ami a fogyasztók egy része felé azt a tartalmat is jelentheti, hogy a garancia érvényesítésével az eredeti állapot áll helyre, azaz visszajár a havidíj, vagy annak egy része. E körben a másodfokú bíróság visszautal az alperesi határozat 75. pontjában foglaltakra is, amely szerint a perbeli esetben a felperes egy újszerű megoldást kínált az ügyfeleknek, amellyel kapcsolatban sem előzetes érdemi információk, sem egyértelmű szabályozási keretei nem voltak a kereskedelmi gyakorlatnak, és erre figyelemmel maga a felperes is szükségesnek tartotta utóbb a tájékoztatásának a kiegészítését.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségeit és viselni a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39.§ (1) bekezdése és 46.§ (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illetéket.

Budapest, 2014. évi április hó 30. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanácselnöke.
dr. Bacsa Andrea sk. bírónő

dr. Rácz Krisztina sk. előadó bírónő,